

Σχετικά με το χτύπημα ενάντια στον Henry Clay Frick από τον Alexander Berkman

Αποσπάσματα από το βιβλίο "LIVING MY LIFE"
της EMMA GOLDMAN

"Ήταν Μάιος του 1892. Τα νέα από τον Pittsburgh έλεγαν ότι είχαν ξεσπάσει φασαρί-ες ανάμεσα στην Εταιρεία Ατσαλιού Carnegie και τους εργάτες που είχαν οργανωθεί στο Ενωμένο Σωματείο Εργατών Σιδήρου και Ατσαλιού. Ήταν ένας από τους μεγαλύτερους και ικανότερους εργατικούς φορείς της χώρας, αποτελούμενο κυρίως από Αμερικανούς, αποφασιστικούς και θαρραλέους, που υπερασπίζονταν τα δικαιώματά τους. Η Εταιρεία Carnegie από την άλλη, ήταν ένας ισχυρός οργανισμός, γνωστός σαν σκληρό αφεντικό. Το ιδιαίτερα σημαντικό ήταν ότι ο Andrew Carnegie, ο πρόεδρος της, είχε παραχωρήσει προσωρινά τη γενική διαχείριση στο διευθυντή της εταιρείας, τον Henry Clay Frick, έναν άνθρωπο που ήταν γνωστός για την εγχρότητά του προς τους εργάτες. Ο Frick είχε επίσης μεγάλες φυτείες κόκκας, στις οποίες απαγορεύονταν τα συνδικάτα και οι εργάτες διοικούνταν με σιδηρά πυγμή.

Οι υψηλές τιμές του εισαγόμενου ατσαλιού είχαν δώσει μεγάλη ώθηση στην Αμερικανική βιομηχανία ατσαλιού. Η Εταιρεία Carnegie είχε ουσιαστικά το μονοπώλιο του και απολάμβανε άνθηση άνευ προηγουμένου. Τα μεγαλύτερα εργοστάσια της ήταν στο Homestead, κοντά στο Pittsburgh, όπου απασχολούνταν χιλιάδες εργάτες, και η δουλειά τους απαιτούσε μακρά εκταίνευση και προσόντα. Οι μισθοί διακανονίζονταν ανάμεσα στην εταιρεία και το σωματείο, σύμφωνα με μια αναλογική κλίμακα που βασίζονταν στην υπερισχύουσα τιμή της αγοράς για τα προϊόντα από ατσάλι. Η τρέχουσα συμφωνία έφτανε στο τέλος της και οι εργάτες παρουσίασαν μια νέα μισθολογική πρόταση, ζητώντας αύξηση εξαιτίας των υψηλότερων τιμών της αγοράς και της αυξημένης παραγωγής των εργοστασίων.

Ο φιλάνθρωπος Andrew Carnegie αποσύρθηκε άνετα στο κάστρο του στη Σκωτία και ο Frick πήρε στα χέρια του όλη την κατάσταση. Ανακοίνωσε ότι από τώρα και στο εξής θα έπαινε να ισχύει η αναλογική κλίμακα. Η εταιρεία δεν θα έκανε άλλες συμφωνίες με το Ενωμένο Σωματείο. Θα καθόριζε μόνη της το ύψος των μισθών. Στην πραγματικότητα, δεν αναγνώριζε καν το σωματείο. Δεν επρόκειτο να μεταχειρίζεται τους εργαζομένους συλλογικά, όπως πριν. Θα έκλεινε τα εργοστάσια και οι εργάτες θα θεωρούνταν απόλυτοι. Έπειτα, θα έρεπε να κάνουν αύτηση για δουλειά ατομικά και ο μισθός θα κανονιζόταν ξεχωριστά για κάθε εργάτη. Ο Frick αρνήθηκε καφτά τις προσπάθειες συμφιλίωσης του σωματείου των εργατών, δηλώνοντας ότι δεν υπήρχε «τίποτα που να χρειάζεται διαιτησία». Προς το παρόν τα εργοστάσια ήταν κλειστά. «Δεν πρόκειται περί απεργίας, αλλά περί ανταπεργίας», ανακοίνωσε ο Frick. Ήταν μια ανοιχτή κήρυξη πολέμου.

Μακριά από τη σκηνή του επικείμενου αγώνα, στο μακρό μας παγκαταξιδιώκο στην πόλη του Worcester, παρακολουθούσαμε τις εξελίξεις με ενδιαφέρον. Σε μας φαινόταν ως η αφύπνιση του Αμερικανού εργάτη, η μέρα της ανάστασής του που περιμέναμε τόσον

καιρό. Ο ιθαγενής δουλευτής είχε ανορθωθεί, άρχιζε να αισθάνεται τη μεγάλη του δύναμη, ήταν αποφασισμένος να σπάσει τις αλυσίδες που τον έδεναν τόσον καιρό, σκεπτόμασταν. Η καρδιά μας είχε γεμίσει με θαυμασμό για τους άντρες του Homestead.

Ἐνα απόγευμα ήρθε κάποιος πελάτης για ένα παγωτό, ενώ ήμουν μόνη στο μαγαζί. Καθώς ακούμπησα το πάτο μπροστά του, είδα τους πηγαίους τίτλους στην εφημερίδα του: «ΟΙ ΤΕΛΕΥΤΑΙΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΤΟ HOMESTEAD – ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ ΕΡΓΑΤΩΝ ΔΙΩΧΝΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΑ ΣΠΙΤΙΑ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ – ΕΤΟΙΜΟΓΕΝΝΕΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΣΕΡΝΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΔΡΟΜΟ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΣΕΡΙΦΗΔΕΣ». Πίσω από τον ώμο του πελάτη διάβασα το τελεσίγραφο του Frick προς τους εργάτες: προτιμούσε να τους δει γειρούς παρά να τους παραχωρήσει αυτά που ζητούσαν και απειλούσε ότι θα έφερνε αστυνομικούς από το Pinkerton. Η βίαιη αμύτητη της δήλωσης, η απανθρωπιά του Frick προς τις ξεσπούμενες μανάδες φλόγισε το νου μου. Η αγανάκτηση διαπέρασε όλη μου την ύπαρξη....

Κλείδωσα το μαγαζί και πήγα τρέχοντας στο μικρό μας διαμέρισμα, που βρίσκονταν τία τετράγωνα πιο κάτω. Επόρκειτο για το Homestead, όχι για τη Ρωσία· τώρα το ήξερα. Ανήκαμε στο Homestead. Τα παιδιά που ξεκουράζονταν για τη βραδινή βάρδια σηκώθηκαν μόλις μπήκα στο δωμάτιο κρατώντας σφιχτά την εφημερίδα. «Τι συμβαίνει Emma, είσαι χάλια!» Δεν μπορούσα να μιλήσω. Τους έδωσα την εφημερίδα.

O Sasha ήταν ο πρώτος που σηκώθηκε. «Το Homestead!» αναφώνησε. «Πρέπει να πάω στο Homestead!» Τον αγκάλιασα, φωνάζοντας το όνομά του. Κι εγώ θα πήγαινα. «Πρέπει να πάμε απόψε», είπε, «έφτασε επιτέλους η μεγάλη στιγμή!» Επειδή είμαστε διεθνιστές, πρόσθεσε, δεν μας νοιάζει πού γίνεται η έκρηξη από τους εργάτες· πρέπει να είμαστε μαζί τους. Πρέπει να μεταδώσουμε το μεγάλο μας μήνυμα και να τους βοηθήσουμε να καταλάβουν ότι δεν πρέπει να απεργήσουν μόνο σ' αυτή την περίσταση, αλλά διαρκώς, για μια ελεύθερη ζωή, για την αναρχία. Η Ρωσία είχε πολλούς ηρωικούς άνδρες και γυναίκες, αλλά ποιος υπήρχε στην Αμερική; Ναι, πρέπει να πάμε στο Homestead, απόψε!

Στο δρόμο συζητήσαμε τα άμεσα σχέδιά μας. Πρώτα απ' όλα, θα τυπώναμε ένα μανιφέστο προς τους εργάτες αποικιού. Θα έπρεπε να βρούμε κάποιον να το μεταφράσει στα Αγγλικά, μια που δεν είμαστε ακόμα σε θέση να εκφράσουμε τις σκέψεις μας σωστά σε αυτή τη γλώσσα. Θα τυπώναμε το Αγγλικό και το Γερμανικό κείμενο στη Νέα Υόρκη και θα τα παίρναμε μαζί μας στο Pittsburgh. Με την βοήθεια των Γερμανών συντόφων εκεί, θα οργανώνονταν συγκεντρώσεις στις οποίες θα μιλούσα εγώ. Ο Fedya θα παρέμενε στη Νέα Υόρκη ως τις περαιτέρω εξελίξεις.

... Το μανιφέστο γράφτηκε εκείνο το απόγευμα. Ήταν ένα φλογισμένο κάλεσμα προς τους άντρες του Homestead να αποτυγάξουν το ξυγό του καπιταλισμού, να χρησιμοποιήσουν τον τωρινό τους αγώνα σαν ένα ενδιάμεσο βήμα για την καταστροφή του μισθολογικού συστήματος και να οδεύσουν προς την κοινωνική έπανάσταση και την αναρχία.

Λίγες μέρες μετά την επιστροφή μας στη Νέα Υόρκη, τα νέα της σφραγής των εργατών αποικιού από άντρες του Pinkerton διέσχισαν τη χώρα. Ο Frick είχε οχυρώσει τα εργοστάσια του Homestead, είχε φτιάξει έναν ψηλό φράχτη γύρω γύρω. Τότε, στην ησυχία της

νύχτας, μια μαούνα γεμάτη από απεργοσπάστες, με την προστασία βαριά οπλισμένων φονιάδων από το Pinkerton, ανέβηκε ήσυχα τον ποταμό Monongahela. Οι εργάτες είχαν μάθει για την κίνηση του Frick. Παρατάχθηκαν κατά μήκος της ακτής, αποφασισμένοι να αποκρύψουν τους μισθιοφόρους του Frick. Όταν η μαούνα μπήκε σε απόσταση βολής, οι άντρες από το Pinkerton άνοιξαν πυρ δίχως προειδοποίηση, σκοτώνοντας αρκετούς εργάτες από το Homestead στην ακτή κι ανάμεσά τους ένα μικρό αγόρι και τραυματίζοντας πλήθος.

Οι αγαλλινωτοί δολοφόνοι προκάλεσαν ακόμα και τις καθημερινές εφημερίδες. Ορισμένες δημοσίευσαν έντονα φορτισμένα πρώτα άρθρα, κριτικάροντας σοβαρά τον Frick. Είχε πάει πολύ μακριά: είχε ρίξει λάδι στη φωτιά στις τάξεις των εργατών και θα έπρεπε να κατηγορήσει τον εαυτό του για τις όποιες απελπισμένες πράξεις μπορεί να γίνονται.

Ήμασταν έκπληκτοι. Είδαμε αμέσως ότι η ώρα του μανιφέστου μας είχε περάσει. Τα λόγια είχαν χάσει το νόημά τους μπροστά στο αίμα των αθώων που είχε χυθεί στις όχθες του Monongahela. Διαισθητικά νιώσαμε όλοι τι ήταν αυτό που φούσκωνε στην καρδιά των άλλων. Ο Sasha έσπασε τη σιωπή.

«Ο Frick είναι ο υπεύθυνος γι' αυτό το έγκλημα», είπε, «πρέπει να υποστεί τις συνέπειες». Ήταν η ψυχολογική στιγμή για ένα *Attentat*, όλη η χώρα είχε ξεσηκωθεί, όλοι θεωρούσαν τον Frick ως αυτουργό της εν ψυχρώ δολοφονίας. Ένα χτύπημα με στόχο τον Frick θα είχε απήχηση και στο φτωχότερο χαμόσπιτο, θα συγκέντρωνε την προσοχή όλου του κόσμου στην αληθινή αιτία πίσω από τον αγώνα του Homestead. Θα έσπερνε επίσης τον τρόμο στις τάξεις του εχθρού και θα έκανε να συνειδητοποιήσουν ότι το πρόλεταριατο της Αμερικής είχε τους εκδικητές του.

Ο Sasha δεν είχε ξαναφτιάξει βόμβα, αλλά η «Επιστήμη του Επαναστατικού Πολέμου» του Most ήταν ένα καλό εγχειρίδιο. Θα προμηθευόταν δυναμίτη από ένα φιλο που γνώριζε στο Staten Island. Περίμενε καρδ στα φτάσει αυτή η υπέροχη στιγμή να υπηρετήσει το Σκοτό, να δώσει την ζωή του για το λαό. Θα πήγαινε στο Pittsburg.

«Θα 'ρθουμε μαζί σου!», είπαμε μαζί ο Fedya και εγώ. Άλλα ο Sasha δεν ήθελε να ακούσει κουβέντα. Επέμενε ότι ήταν εγκληματικό να χαθούν τρεις ζωές για έναν άνθρωπο.

Καθίσαμε κάτω, με τον Sasha ανάμεσά μας, κρατώντας τα χέρια μας. Με έναν ήσυχο και σταθερό τόνο άρχισε να μας εξηγεί το σχέδιό του. Θα τελειοποιούσε ένα χρονοδιακό πτη για την βόμβα που θα του επέτρεπε να σκοτώσει τον Frick και ο ίδιος να σωθεί. Όχι επειδή ήθελε να ξεφύγει, όχι: ήθελε όμως να ξήσει αρκετά ώστε να δικαιώσει την πράξη του στο δικαστήριο, για να μάθουν οι Αμερικανοί ότι δεν ήταν εγκληματίας αλλά ιδεολόγος.

«Θα σκοτώσω τον Frick», είπε ο Shasa «και φυσικά θα καταδικαστώ σε θάνατο. Θα πεθάνω περήφανος με την επέγνωση ότι έδωσα τη ζωή μου για το λαό. Άλλα θα πεθάνω από το δικό μου χέρι, όπως ο Lingg. Δεν θα επιτρέψω ποτέ στους εχθρούς μας να με σκοτώσουν».

Κρεμάστηκα από τα χειλή του. Η διαύγειά του, η ηρεμία και η δύναμή του, η ιερή φλόγα του ιδανικού του με συνάρπασσαν, με μάγεψαν. Γυρνώντας προς εμένα, συνέχισε με βαθιά φωνή. Εγώ ήμουν γεννημένη ομιλητής, ο προπαγανδιστής, είπε. Θα μπορούσα να

κάνω πολλά για την πράξη του. Θα μπορούσα να εξηγήσω το νόημά της στους εργάτες. Θα μπορούσα να εξηγήσω ότι δεν είχε προσωπικό παράπονο ενάντια στον Frick, ότι σαν ανθρώπινον ον ο Frick σήμαινε γι' αυτόν όσα και οποιοσδήποτε άλλος ανθρωπός. Ο Frick ήταν το σύμβολο του πλούτου και της εξουσίας, της αδικίας και των λαθών της κατιταλιστικής τάξης, καθώς και προσωπικά υπεύθυνος για το αδικοχαμένο αἷμα των εργατών. Η πράξη του Sasha θα κατευθυνόταν ενάντια στον Frick όχι ως ανθρωπό, αλλά ως εχθρό των εργατών. Σίγουρα θα έπρεπε να καταλάβω πόσο σημαντικό ήταν να μείνω πίσω για να προβάλω το νόημα της πράξης του και το μήνυμά της σ' όλη τη χώρα.

Κάθε του λεξη χτυπούσε στο κεφάλι μου σαν βαριά. Όσο πιο πολύ μιλούσε συνειδητοποιούσα το τρομερό γεγονός, ότι δεν με είχε ανάγκη στην τελευταία μεγάλη στιγμή. Η συνειδητοτοίση αυτή έσβησε όλα τα άλλα: το μήνυμα, τον Σκοπό, το καθήκον, την προπαγάνδα. Ποιο νόημα θα μπορούσαν να έχουν αυτά τα πράγματα σε σύγκριση με την δύναμη που έκανε τον Sasha σάρκα από τη σάρκα και αἷμα από το αἷμα μου, από την πρώτη στιγμή που άκουσα τη φωνή του και ένιωσα το άγγιγμα των χεριών του στην πρώτη μας συνάντηση; Τα τρία χρόνια που περάσαμε μαζί του είχαν δεῖξει τόσο λίγα από την ψυχή μου, έτοι ώστε να μπορεί να μου λέει τόσο ήρεμα να συνεχίσω να ζω, αφότου αυτόν θα τον είχαν διαμελίσει ή στραγγαλίσει; Δεν είναι η προσγειωτική αγάπη – όχι η συνηθισμένη αγάπη, αλλά η αγάπη του να μοιράζεσαι τα πάντα με το σγαπτημένο πρόσωπο – πιο επιτακτική από οπιδήποτε άλλο; Εκείνες οι Ρωσίδες, η Jessie Helmann και η Sorhia Perovskaya, το γνώριζαν αυτό, είχαν πάει με τους άντρες τους στη ζωή και στο θάνατο. Κι εγώ δεν μπορούσα να κάνω διαφορετικά.

«Θα 'ρθω μαζί σου Sasha», φώναξα, «πρέπει να 'ρθω μαζί σου! Το ξέρω ότι σαν γυναίκα μπορώ να σε βοηθήσω. Θα μπορούσα να βρω πρόσβαση στον Frick πολύ πιο εύκολα από σένα. Θα μπορούσα να ανοίξω το δρόμο για την πράξη σου. Εκτός αυτού, απλώς πρέπει να έρθω μαζί σου. Το καταλαβαίνεις αυτό Sasha;»

Ο διάλογος συνεχίζεται περιγράφοντας τα πειράματα του Sasha στην προσπάθειά του να φτιάξει μια βόμβα. Δεν τα κατάφερε. Ο Sasha φεύγει για το Homestead. Η Emma μένει στη Νέα Υόρκη. Ο Sasha έχει ανάγκη από λεφτά, και το κείμενο συνεχίζει περιγράφοντας την αστεία αποτυχημένη προσπάθεια της Goldman να βγάλει χρήματα από την πορνεία για να τα στείλει στον Berkman. Τελικά καταφέρνει να δανειστεί μερικά λεφτά από φίλους.

“Νωρίς το απόγευμα του Σαββάτου, στις 23 Ιουλίου, ο Fedya δόμησε στο δωμάτιό μου μια εφημερίδα. Έγραψε με μεγάλα μαύρα γράμματα: «ΝΕΟΣ ΑΝΔΡΑΣ ΜΕ ΤΟ ΟΝΟΜΑ ALEXANDER BERKMAN ΠΥΡΟΒΟΛΕΙ ΤΟΝ FRICK – Ο ΔΟΛΟΦΟΝΟΣ ΣΥΝΕΛΗΦΘΗ ΑΠΟ ΕΡΓΑΤΕΣ ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΑΠΕΓΝΩΣΜΕΝΗ ΜΑΧΗ».

Εργάτες, εργάτες να συλλαμβάνουν τον Sasha; Η εφημερίδα έλεγε ψέματα! Αυτό που έκανε το έκανε για τους εργάτες· δεν θα του επιτίθονταν ποτέ.

Ξεφύλλισαμε βιαστικά όλες τις απογευματινές εκδόσεις. Κάθε μια είχε και από μια διαφορετική περιγραφή, αλλά το βασικό γεγονός προεξείχε – ο γενναίος μας ο Sasha είχε διαπράξει την πράξη! Ο Frick ζούσε ακόμα, αλλά τα τραύματά του ήταν θανατηφόρα.

Πιθανότατα δεν θα έβγαιξε τη νύχτα. Και ο Sasha – θα τον σκότωναν. Εποδόκειτο να τον σκοτώσουν, ήμουν σίγουρη γι' αυτό. Θα τον άφηνα να πεθάνει μόνος; Θα συνέχιζα να μιλώ, ενώ θα τον έσφαξαν; Πρέπει να πληρώσω κι εγώ το ίδιο τίμημα – πρέπει να υποστώ τις συνέπειες – πρέπει να μοιραστώ την ευθύνη! "

..... μερικές μέρες αργότερα ...

"Μέσα σε πυρετώδη αιτιόσφαιρα διαβάζαμε τη λεπτομερή ιστορία του «δολοφόνου Alexander Berkman». Είχε εισβάλει στο ιδιωτικό γραφείο του Frick στη θέση ενός νέγρου πορτιέρη του οποίου είχε πάρει την κάρτα. Είχε αρχίσει να πυροβολεί αμέσως και ο Frick έπεισε κάτια με τρεις σφράδες στο κορμί του. Ο πρώτος που πήγε να τον βοηθήσει, έλεγε η εφημερίδα, ήταν ο βοηθός του Leishman, που ήταν στο γραφείο εκείνη την ώρα. Κάποιοι εργάτες που έκαναν μαστορέματα στο κτίριο μπήκαν μέστι και ένας τους έριξε με ένα σφυρί τον Berkman κάτω. Στην αρχή νόμιζαν ότι ο Frick είχε πεθάνει. Μετά ακούστηκε ένα βογγητό του. Ο Berkman είχε συρθεί και είχε πλησιάσει αρκετά έτσι ώστε να χτυπήσει τον Frick με ένα στύλετο στο μηρό. Μετά από αυτό, έχασε τις αισθήσεις του. Συνήλθε στο αστυνομικό τμήμα, αλλά δεν απαντούσε στις ερωτήσεις. Ένας από τους ανακριτές υποτείνθηκε κάτι γύρω από την εμφάνιση του προσώπου του Berkman και σχεδόν του έσπασε το σαγόνι προσπαθώντας να του ανοίξει το στόμα. Βρήκαν κρυμμένη εκεί μια παράξενη κάψουλα. Όταν τον ρώτησαν τι ήταν, ο Berkman απάντησε με απροκάλυπτη περιφρόνηση : «Καραμέλα». Η εξέταση έδειξε ότι ήταν φυσιγγιο δυναμίτη. Η αστυνομία ήταν σίγουρη ότι υπήρχε συνωμοσία..."

Εντωμεταξύ, ο ημερήσιος τύπος είχε αρχίσει μια άγρια εκπρατεία ενάντια στους αναρχικούς. Ζητούσαν από την αστυνομία να πάρει μέτρα, να περικυκλώσει «τους υποκινητές, Johann Most, Emma Goldman και το σινάφι τους». Το όνομά μου είχε σπάνια αναφερθεί πιο πριν στις εφημερίδες, αλλά τώρα εμφανίζονταν κάθε μέρα στις πιο ερεθιστικές ιστορίες. Η αστυνομία βρήκε δουλειά· άρχισε το κυνήγι μαργισών για την Emma Goldman. "

Στρατιώτες καταλαμβάνουν το Homestead μετά τις συνεχιζόμενες βιαιότητες. Ένας από τους στρατιώτες επευφημεί την πράξη του Berkman από τη σειρά της παράταξης.

" Μετά από μακρά, αγχώδη αναμονή, έφτασε ένα γράμμα από τον Sasha. Έγραψε ότι τον είχε επαινέσει έντονα ο εθνοφρουρός W. L. Iams. Αυτό έδειχνε ότι ακόμα και οι Αμερικανοί στρατιώτες αφυπνίζονταν. Δεν θα μπορούσα να έρθω σε επαφή με το παιδί, να του στείλω μερικά αναρχικά βιβλία; Θα μπορούσε να είναι ένα πολύτιμο απόκτημα για το κίνημα. Δεν έπρεπε να ανησυχώ γι' αυτόν. Είχε καλή διάθεση και προετοίμαζε ήδη την απολογία του στο δικαστήριο – όχι σαν άμυνα, τόνιζε, αλλά σαν εξήγηση της πράξης του. Φυσικά, δεν θα είχε δικηγόρο· θα αντιτροσώπευε ο ίδιος τον εαυτό του, όπως έκαναν οι αληθινοί Ρώσοι και οι άλλοι Ευρωπαίοι επαναστάτες. Διάσημοι δικηγόροι του Pittsburgh είχαν προσφέρει δωρεάν τις υπηρεσίες τους, αλλά εκείνος είχε αρνηθεί. Ήταν ασύμβατο για έναν αναρχικό να προσλαμβάνει δικηγόρους θα έπρεπε να διασαφηνίσω στους συντρόφους τη σάση του απέναντι σ' αυτό το ζήτημα. ... "

..... H Goldman αρχίζει να υπερασπίζεται τον Berkman σε δημόσιες συγκεντρώσεις.

«Κατεύλημμένη από οργή», έγραψαν οι εφημερίδες για την ομιλία μου το επόμενο πρωΐ. «Για πόσο ακόμα θα επιτρέπεται σ' αυτή την επικίνδυνη γυναίκα να συνεχίζει!». Α, αν ήξεραν μόνο πόσο λαχταριόυσα να χάσω την ελευθερία μου, να βροντοφωνάξω τη συμμετοχή μου στην πράξη – αν ήξεραν μόνο.

Πέρασαν εβδομάδες δίχως κανένα νέο για το πότε θα άρχιζε η δίκη του Sasha. Συνέχιζε να κρατείται στον «Τομέα των Δολοφόνων» στις φυλακές του Pittsburgh, αλλά το γεγονός ότι η υγεία του Frick βελτιωνόταν είχε αλλάξει δραστικά την ποινική θέση του Sasha. Δεν θα μπορούσε να καταδικαστεί σε θάνατο. Έμαθα μέσω συντρόφων στην Πενσυλβανία ότι ο νόμος προέβλεπε ποινή φυλάκισης επτά χρόνων για την απόπειρά του. Άρχισα να ελπίζω. Εφτά χρόνια είναι πολὺς καιρός, αλλά ο Sasha ήταν δυνατός, διέθετε απολύτη υπομονή, θα μπορούσε να αντέξει. Κρεμάστηκα σε αυτή την καινούργια πιθανότητα με κάθε ίνα της ύπαρξής μου. ”

..... H Goldman απαντά δημόσια σε έναν επικριτή του Berkman από τις τάξεις των αναρχικών. O Most ήταν πρώην δάσκαλός της, μνηστήρας και στενός φίλος.

“Στην επόμενη διάλεξη του Most κάθισα στην πρώτη σειρά, κοντά στη χαμηλή εξέδρα. Το χέρι μου άγγιζε το μαστίγιο κάτω από το μακρύ γκρίζο παλτό μου. Όταν σηκώθηκε και κοίταξε το κοινό, σηκώθηκα και είπαμε δυνατή φωνή: «Ηρθα για να ζητήσω αποδείξεις για τους υπανιγμούς σου ενάντια στον Alexander Berkman». ”

Έγινε σιωπή για λόγο. O Most κάτι μουρμούρισε για την «υστερική γυναίκα» αλλά δεν είπε τίποτα άλλο. Τότε τράβηξα εγώ το μαστίγιο και πήδηξα προς το μέρος του. Τον χύ-